

industrijai na sучасному етапі також сприяє інтернаціоналізація вищої освіти, зокрема – освітній і молодіжний туризм.

Ключові слова: міжнародний туризм, туристична дипломатія, дипломатія регіонів, зовнішня політика, туристична індустрія, Литовська Республіка.

Vytas JANKAUSKAS

Vytauto Didžiojo universitetas

Lietuvos valdovas Gediminas ir Ukrainos žemės: folklorinio pasakojimo atspindžiai?

Lietuvos didysis kunigaikštis Gediminas glaudžiai susijęs su Ukrainietiškomis žemėmis. Lietuvos kronikų legendinėje dalyje, kitos Gedimino veiklos tarpe, pasakojama ir apie jo karą su pietvakarių Rusijos kunigaikščiais. Šie klausimai labai domina istorikus ir istoriografijoje lūžta ietys, kiek galima pasitikėti šiais pasakojimais. Tačiau, žvelgdami į šių procesų aprašymus, dažnai išleidžiama iš akių visuma. Jeigu žvelgtume į Lietuvos kronikų legendinę dalį, ne viena vieta yra išskirta kaip žodinės tradicijos elementas. Jeigu turime žodinę tradiciją, galime neabejoti, kad šie pasakojimai yra jau virtę folkloro dalimi. Tai ko gero ryškiausia, kalbant apie Gediminą, Vilniaus įkūrimo legendoje. Jos elementai pasiduoda analizei ir neabejotina, kad tai tikrai folklorinis pasakojimas. Tačiau žvelgiant į pasakojimų apie Gediminą visumą, galime aiškiai pasakyti, kad tokių elementų yra ir daugiau. Šiame pranešime bus aptariama, kokie pasakojimo apie Lietuvos valdovo Gedimino veiklos Ukrainos žemėse elementai yra folklorinio pasakojimo atspindžiai, kokius folklorinius motyvus galime išskirti šioje Lietuvos kronikų vietoje ir kaip folkloras buvo transformuojamas į istoriografiją, rašant Lietuvos kronikų legendinę dalį.

Raktažodžiai: Lietuvos valdovas Gediminas, Ukrainos žemės, folklorinis pasakojimas.

Marina ČISTIAKOVA

Lietuvių kalbos institutas

Ukrainiečių indelis į Eiliuotojo prologo raidą Europoje

Eiliuotasis slavų prologas, verstinis kalendorinis hagiografinis rinkinys su eilėraščiais šventųjų garbei, yra kilęs iš graikų Eiliuotojo sinaksaro. Šių eilėraščių autorius – XI amžiaus Bizantijos poetas Kristupas Mitilietis. XIV amžiuje šį bizantų hagiografinį rinkinį du kartus išvertė pietų slavai. Vieną vertimą atliko bulgarai, kitą – serbai. Raštininkai vertė nepriklausomai vienas nuo kito iš skirtingų graikiškų originalų, nes vertimai turi reikšmingų struktūrinių ir kalbinių skirtumų. Iš Balkanų bulgarų vertimas pateko į rytų slavų teritorijas. Įvairiuose Rytų ir Centrinės Europos knyguose centruose buvo kuriamos vietinės Eiliuotojo prologo redakcijos. Pavyzdžiui, nauja redakcija buvo sukurta XV a. Naugarde, kur ji buvo papildyta Naugardo šventųjų gyvenimais ir vietinėmis legendomis, pvz., sakme apie naugardiečių ir suzdaliečių mūšį. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ukrainiečių raštininkai XV amžiaus antroje pusėje sudarė Kijevo redakciją, kurios metinis komplektas buvo nuosekliai papildytas pasakojimais apie Kijevo-Olų vienuolius. Nauji tekstai buvo paimti iš Kijevo-Olų paterikono Antrosios Kasijono redakcijos,